

tenskapen är därför underordnad samma lag som Adam Smith visade gällde för ekonomin i *The Wealth of Nations*: ju längre driven specialisering, desto högre ekonomisk utveckling och desto bättre hushållning med de begränsade resurserna.

Det mest påtagliga beviset på denna pågående specialisering är det närmast månatliga tillskottet av nya tidskrifter som i första hand vänder sig till en liten grupp specialister inom en ny sub-subdisciplin. Samtidigt som en ny tidskrift öppnar en kommunikationskanal för spridning av nya rön inom ett specialområde riskerar budskapet att drunkna i den allt stridare tidskriftsfloden.

Att fler kommunikationsmöjligheter i praktiken leder till ökat "brus" i informationsöverföringen och att kommunikationen mellan olika specialområden därför försvåras och t o m minskar är det moderna informationssamhällets paradox.

Behovet av översikt

Behovet av syntes liksom av möjligheter till meningsfull vetenskaplig diskussion över specialområdesgränserna har blivit allt mer manifest under 1980-talet och resulterat i en ökande mängd översiktsartiklar och i publicering av encyklopedier och lexikon som på vetenskaplig nivå presenterar ämnet på ett sammanhållet sätt och i första hand vänder sig till lärare och forskare. Problemet med översiktsverk är dels att det handlar om stora, kostsamma och äventyrliga projekt med många inblandade vilket ökar osäkerheten, dels att den vetenskapliga utvecklingen gör verket obsolet på relativt kort tid.

Kanske är det den monumentala komplexiteten och den ekonomiska osäkerheten som är förknippad med en sådan utgivning som gjort att det välkända engelska förlaget Macmillan först nu ger ut ett nationalekonomiskt lexikon som är en uppföljare till Inglis Palgraves klassiska *Dictionary of Political Economy* från 1894-1899. Eftersom nationalekonomi i strävan mot allt högre vetenskaplig status har mönstrat ut begreppet politisk ekonomi är det helt följdriktigt att det nya verket bär titeln: *The New Palgrave: A*

**John Eatwell,
Murray Milgate
& Peter Newman (red):**

The New Palgrave: A Dictionary of Economics

En gemensam nämnare för modern vetenskap är att de olika disciplinerna utvecklas genom en allt längre driven specialisering. Denna process är ett effektivt sätt att hushålla med vår begränsade minneskapacitet eftersom den minimerar den informationsmängd varje forskare måste behärska för att fungera meningsfullt. Ve-

Dictionary of Economics. John Eatwell, Murray Milgate och Peter Newman är huvudredaktörer för detta praktverk som omfattar fyra volymer, fyra miljoner ord, 3 500 sidor, 2 000 uppslagsord varav över 700 biografier författade av 900 bidragsgivare från 34 länder samt 5 000 korsreferenser.

Balans genom mångfald

Den naturliga reaktionen när man konfronteras med ett lexikon av detta slag är skepsis. Riskerar inte mångfalden att ta överhanden så att man inte ser skogen för bara träden när man låter 900 verkligt ledande nationalekonomer skriva om sina specialområden? Å andra sidan, blir inte ett lexikon som alltför hårt styrs av redaktörerna urvattnat när den stimulerande mångfalden går förlorad?

Ett relativt flitigt bruk av *The New Palgrave* ger emellertid besked om att redaktörerna mycket skickligt manövrerat mellan den urartade pluralismens Charlybdis och den stalinistiska centralstyrningens Scylla. Varje enskilt ämnesområde eller centralt begrepp som allmän jämvikt, spelteori, internationell handel, pengar m fl täcks av en översiktlig artikel som skrivits av en verklig huvudfigur på området: Friedman om kvantitetsteorin, Debreu om jämvikt, Aumann om spelteori, Leontief om input-output-analys för att namna några. I slutet av dessa översikter finns ord, som nämns i texten eller som behandlar relaterade områden och begrepp, som har egna artiklar på annan plats i lexikonet. Genom att låta personer med olika uppfattningar skriva om överlappande ämnesområden eller begrepp får man både en välstrukturerad helhet och en nyttig men balanserad pluralism som gör att ingen behöver känna sina åsikter fel- eller orepresenterade. Balans genom mångfald är den princip som gäller. Olika index och korsindex i början och slutet av lexikonet gör det relativt lätt att orientera sig bland de många uppslagsorden.

Redaktörernas manual har uppmanat författarna att skriva koncentrerat översiktligt med nationalekonomer som inte är specialister på området som målgrupp,

aktuellt genom att skissera var den aktuella forskningsfronten går samt att vara frikostiga med referenser. Formaliserade framställningar förekommer ofta liksom enkla bevis av påståenden eller teorem. Matematiken används dock främst för att skapa ett pedagogiskt och effektivt framställningssätt. Resultatet är ett mycket välordnat, ytterst läsvänligt, mångfasetterat och informationstätt lexikon.

Beträffande urvalet och uppläggningsen kanske någon potentiell användare hyser vissa dubier eftersom Eatwell är en känd kritiker av neoklassisk nationalekonomi och Milgate är doktrinhistoriker och neoricardian. Bortsett från en del uppslagsord som visar på bias åt det hållet och den något underliga inkluderingen av biografier över Lenin, Stalin och Mao i ett verk om ekonomisk teori, är lexikonet fritt från polemiska och ideologiska excesser. Exempelvis presenteras den kontroversiella och stridbara s k Chicagoskolan i strikta teoretiska termer utan politiska övertoner.

Modern ekonomisk teori

Fokus ligger på neoklassisk teori av modernaste slag med viss tyngdpunkt på den tekniska analysen eftersom många matematiska, ekonometriska och statistiska uppslagsord förekommer. Det är den neoklassiska teorin sådan den utvecklats i tidskriftslitteraturen på senare år som presenteras på ett förstklassigt sätt. Lexikonet urartar emellertid inte till att bli en handbok utan bibehåller genomgående en encyklopedisk karaktär. Genom att enhetlighet i metod och resultat framhävs blir inte presentationen av olika delämnesområden betungande disparat, även om varje specialist finner att det intressantaste och viktigaste på området är medtaget.

Undertecknads mer eller mindre slumpartade vandring genom lexikonet har gett många timmars synnerligen stimulerande underhållning och lesefröchten. Dessa nedslag i verket har styrts av mina personliga preferenser och inventeringen är inte nödvändigtvis representativ men ger en huvudsaklig tendens. Exempelvis är ett relativt nytt ämnesområde

som finansiell ekonomi mycket välre- presenterat med en elegant översiktsses- sä av den ledande teoretikern i ämnet, Yales Stephen Ross. En pedagogisk presenta- tion av optionspristeorin är signerad av den andra store teoretikern på området, MITs Robert Merton. En lång rad upp- slagsord som relaterar till begrepp och metoder inom finansiell ekonomi finns lätt tillgängliga och artiklarna är skrivna av ytterst välrenommerade forskare i äm- net. Det är ingen tvekan om att lexikonets presentation av finansiell ekonomi är en verklig pärla.

Även andra områden jag inventerat som allmän jämviktsteori, spelteori, ma- tematisk ekonomi och stokastisk analys av olika slag är förstklassigt och översikt- ligt framställda av ledande personer. En- dast det bästa är gott nog är den princip som styrts valet av artikelförfattare. Jag har sällan konfronterats med en så impon- erande rad av nationalekonomiska forskningscelebriteter som i detta verk. Min genomgång har inte heller funnit nå- got av centralt teoretiskt värde som sak- nas. Det bestående intrycket är att lexiko- net på ett utomordentligt sätt bidrar till att skapa syntes såväl över enskilda äm- nesområden som över ämnet som helhet. Därigenom motverkas effektivt den frag- mentarisering som specialiseringen tyvärr leder till.

Forskningsfronten

The New Palgrave är också i högsta grad up-to-date och lämpligt att konsultera om man vill bilda sig en uppfattning om var den aktuella forskningsfronten i national- ekonomi går. Alternativet är att mödo- samt arbeta sig igenom den aktuella och svåröverskådliga tidskriftsfloran. På basis av min genomgång av lexikonet tror jag att man kan formulera hypotesen att ak- tuell nationalekonomisk forskning präg- las av tre huvudtendenser som delvis öm- sesidigt påverkar varandra.

Den första utgörs av den lavin av artik- lar om den strategiska betydelsen av in- formation, särskilt asymmetrisk, i ekono- misk analys som utlöstes av George Aker- lofs klassiker om "lemons" från 1970. Denna signalerade för många unga eko-

nomer uppbrottet från Arrow-Debreu- världen med dess restriktiva informa- tionsantaganden. Många av de ekono- miska förhållanden som i denna grundläg- gande referensmodell togs som exogent givna upplevde ledande yngre ekonomer som just sådana som borde förklaras inom den ekonomiska analysens ram, dvs en- dogent.

Det andra huvuddraget är Robert E Lucas Jr:s utveckling av en ny informa- tionsbaserad teori för syntesen mellan mikro och makro, en idé som inspirerats av teorierna inom finansiell ekonomi. Denna nya modelltyp har genererat något av en stokastisk metodrevolution i natio- nalekonomi som är på väg att omforma stora delar av teorin och vår syn på äm- net.

Det tredje karaktäristiska draget i den pågående nationalekonomiska forsk- ningen är den allt frekventare använd- ningen av spelteori för att analysera indi- viders strategiska och rationella beteend- en när den ekonomiska miljön känne- tecknas av osäkerhet om vad andra agen- ter planerar att göra.

Dessa tre huvudtendenser – kraftfull betoning av betydelsen av asymmetrisk information, ökad användning av stokast- iska modeller och allt intensivare applice- ring av spelteori – är variationer på ett och samma tema i nationalekonomisk forsk- ning: villkor eller förhållanden som tidi- gare betraktades som exogent givna ana- lyseras nu som endogena. Att ett ambi- tiöst arbete pågår på olika delar av den nationalekonomiska forskningsfronten för att s a s endogenisera nationalekono- misk teori i allt större utsträckning är det mest karaktäristiska i den ögonblicksbild av nationalekonomisk forskning man får såväl i *The New Palgrave* som vid läsning av tidskriftslitteraturen.

Det är just förmågan hos *The New Palgrave: A Dictionary of Economics* att effektivt och översiktligt fånga upp vad som händer vid forskningsfronten på na- tionalekonomins många delområden som gör att undertecknad oreserverat rekome- menderar forskare, lärare och studenter i nationalekonomi att först konsultera detta monumentalverk när man söker fasta orienteringspunkter och behöver en

kompassriktning för det fortsatta arbetet. Vore det inte för det relativt höga priset, runt 4 000 kronor utan moms, borde det också ingå i vars och ens privata referensbibliotek.

Värdet från nationalekonomisk synpunkt på detta praktfulla lexikon är emellertid betydligt större eftersom det effektivt hjälper nationalekonomer att forma

en mer syntetisk syn på ämnet som motvikt till den alltför splittrade och svåröverskådliga bild som den nödvändiga men allt längre gående specialiseringen tyvärr skapar.

M Sc *PETER HÖGFELDT*
Nationalekonomiska institutionen
Lunds universitet